

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/178/2004

POLACY O ROLI STANÓW ZJEDNOCZONYCH W ŚWIECIE

KOMUNIKAT Z BADAŃ

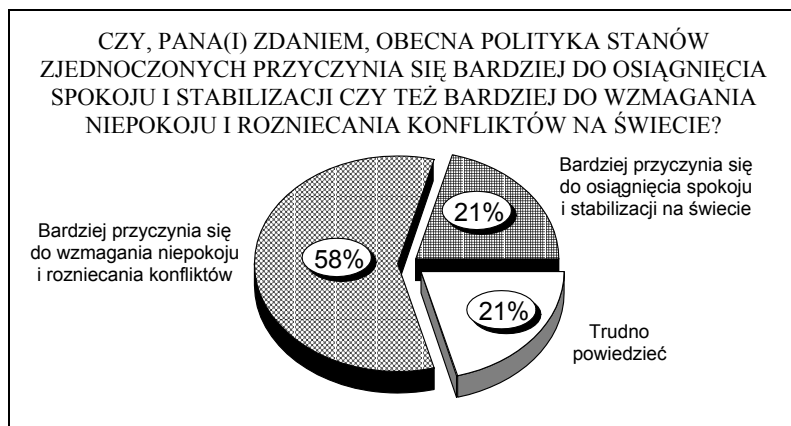
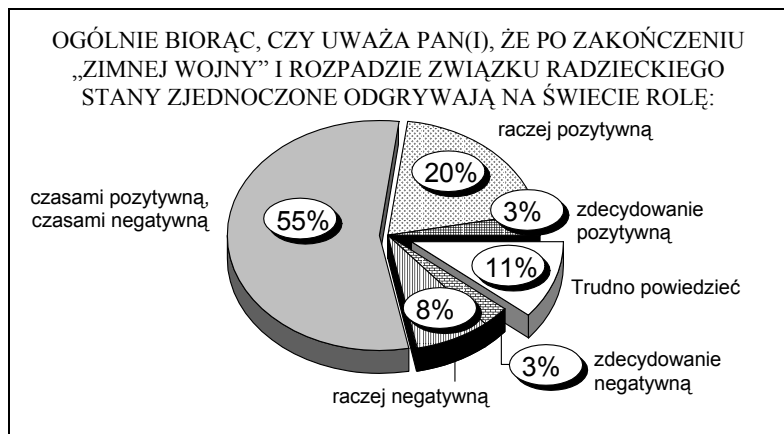
WARSZAWA, LISTOPAD 2004

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
13 października 2003 roku

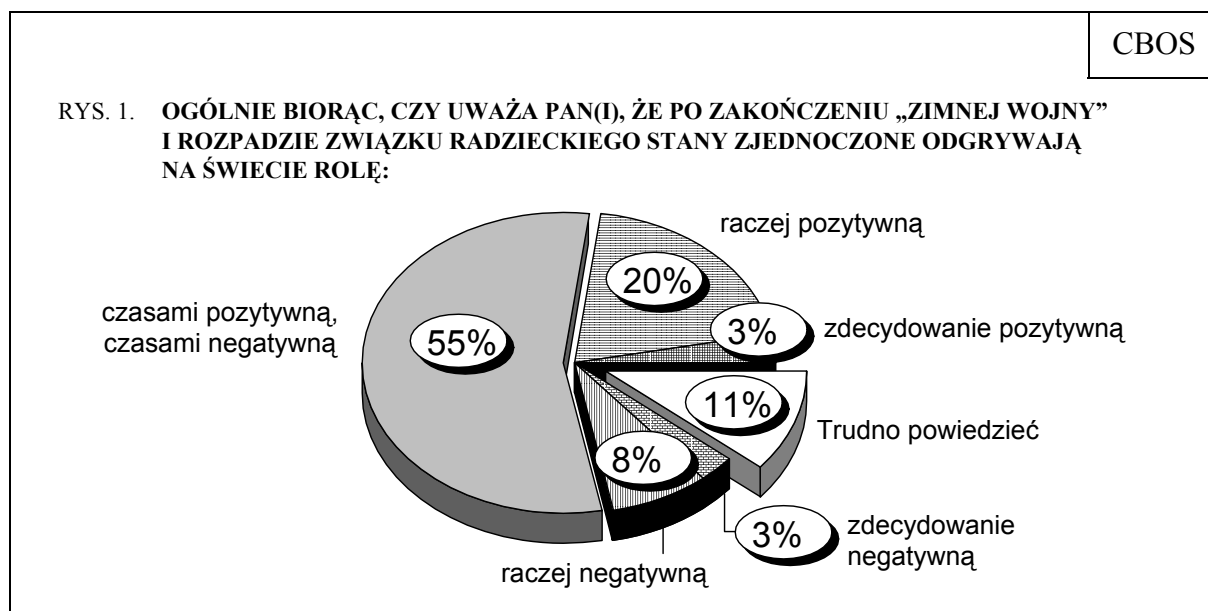
- Rolę Stanów Zjednoczonych w świecie po zakończeniu „zimnej wojny” Polacy oceniają raczej pozytywnie. Nie zmienia to faktu, że obecnie polityka tego jedyne go supermocarstwa postrzegana jest jako przyczyniająca się bardziej do wzmagania niepokoju i rozniecania konfliktów na świecie niż do osiągnięcia spokoju i stabilizacji.

- Przeważa opinia, że Stany Zjednoczone nie powinny używać swej potęgi ani do rozwiązywania konfliktów między państwami, ani w celu przeciwdziałania jaskrawemu naruszaniu praw człowieka. Jednak aprobowanie interwencji w sprawie łamania praw człowieka jest częstsze (39%) niż w celu rozwiązywania konfliktów między państwami trzecimi (26%).

Od czasu rozpadu ZSRR jedynym supermocarstwem są Stany Zjednoczone Ameryki Północnej, stąd przypada im szczególna rola w polityce międzynarodowej. Zdania co do tego, jak się z niej wywiązują, są jednak podzielone. W wielu krajach, w tym także europejskich, polityka Stanów Zjednoczonych jest mocno krytykowana. Interesowało nas, jak Polacy postrzegają niektóre aspekty polityki amerykańskiej, jak oceniają jej rolę w świecie¹.

Z perspektywy ostatnich piętnastu lat, jakie minęły od czasu zakończenia „zimnej wojny”, ogólna ocena roli Stanów Zjednoczonych w świecie jest dla nich dość korzystna. Ponad połowa badanych (55%) nie wystawia wprawdzie jednoznacznej oceny - ich zdaniem rola, jaką Stany Zjednoczone odgrywają na świecie po zakończeniu „zimnej wojny” i rozpadzie Związku Radzieckiego, jest czasami pozytywna, a czasami negatywna - jednak wśród pozostałych dwukrotnie częstsze są opinie pozytywne (23%) niż negatywne (11%).

¹ Sondaż „Omnibus” przeprowadzono w dniach od 17 do 21 września 2004 roku na liczącej 935 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłej ludności Polski.

Warto tu zwrócić uwagę na stosunkowo niewielki odsetek osób niemających zdania na ten temat. Tylko co dziewiąty Polak (11%) nie ma w tej sprawie wyrobionej opinii. Dla porównania warto przypomnieć, że polskiej polityki zagranicznej nie potrafił ocenić co piąty². Ciekawe jest też, że poglądy w tej sprawie w bardzo niewielkim stopniu związane są z zainteresowaniem polityką. Im mniej badani interesują się wydarzeniami politycznymi, tym częściej, oczywiście, nie mają zdania. Zarazem jednak im zainteresowanie polityką jest większe, tym częściej skłonni są pozytywnie oceniać rolę, jaką Stany Zjednoczone odgrywają w świecie. Oceny negatywne można spotkać mniej więcej równie często wśród respondentów nieinteresujących się polityką w ogóle, jak i wśród deklarujących duże nią zainteresowanie.

Tabela 1

Zainteresowanie polityką	Ocena roli Stanów Zjednoczonych w świecie po zakończeniu zimnej wojny			
	pozytywna	ambiwalentna	negatywna	Trudno powiedzieć
	w procentach			
Duże	30	54	13	3
Średnie	25	59	11	5
Nikłe	21	61	9	10
Żadne	19	42	10	29

Pewien wpływ na ocenę długofalowej roli Stanów Zjednoczonych w świecie mają natomiast poglądy polityczne mierzone na skali lewica - prawica: lewicowe sprzyjają silniejszemu krytycyzmowi, a prawicowe słabszemu. Co trzeci badany identyfikujący się z prawicą (33%) uważa, że Stany Zjednoczone odgrywają na arenie międzynarodowej rolę pozytywną, tylko 6% wyraża przeciwną opinię na ten temat. Natomiast wśród respondentów określających swoje poglądy jako lewicowe oceny pozytywne (20%) i negatywne (16%) niemal się równoważą.

Oceny długofalowej roli Stanów Zjednoczonych w świecie są również nieco zróżnicowane społecznie. Interesujące jest, że stosunkowo najwyraźniejsze różnice wiążą się

² Zob. komunikat CBOS „Polacy o sytuacji kraju na arenie międzynarodowej”, wrzesień 2003.

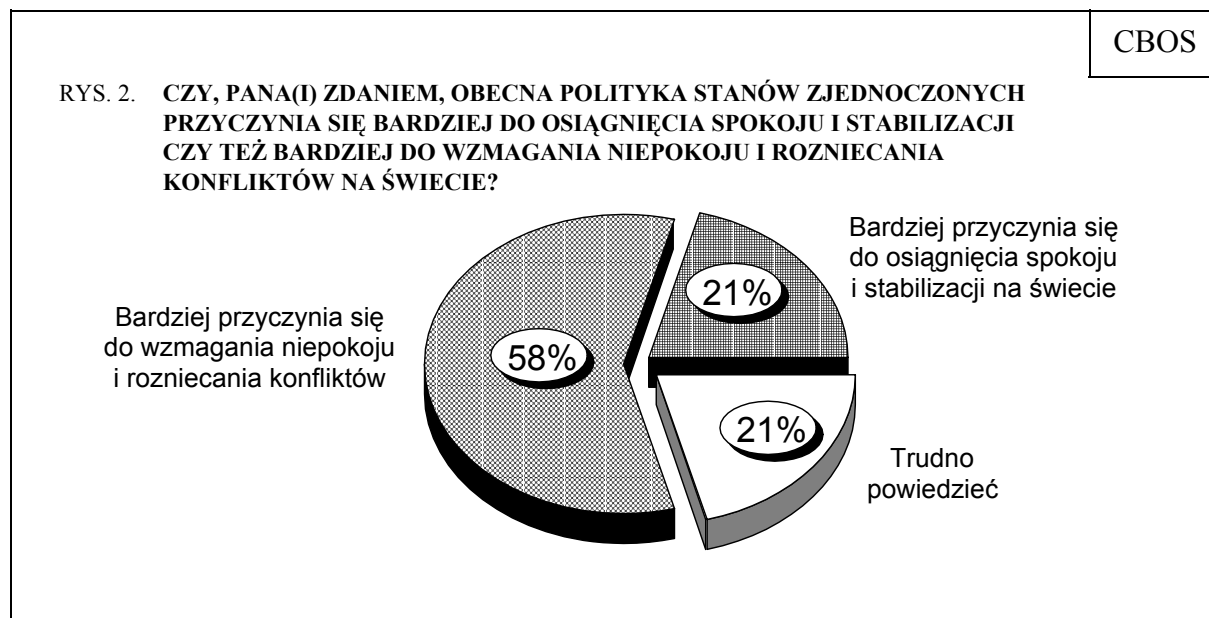
z wiekiem - wśród badanych mających co najmniej 45 lat znacznie częstsze niż wśród ludzi młodych są opinie krytyczne³.

Warto też odnotować, że z dłuższej perspektywy czasowej rola Stanów Zjednoczonych w świecie oceniana jest bardziej pozytywnie przez zwolenników członkostwa Polski w Unii Europejskiej⁴ niż przez jego przeciwników.

Tabela 2

Głosowanie w referendum akcesyjnym	Ocena roli Stanów Zjednoczonych w świecie po zakończeniu „zimnej wojny”			
	pozytywna	ambiwalentna	negatywna	Trudno powiedzieć
	w procentach			
Za przystąpieniem Polski do UE	27	56	9	8
Przeciw przystąpieniu Polski do UE	15	63	14	8
Nieuczestniczący w referendum	22	53	12	14

Obecna polityka Stanów Zjednoczonych postrzegana jest znacznie mniej korzystnie. Badani ponad dwukrotnie częściej są zdania, że przyczynia się ona bardziej do wzmagania konfliktów na świecie (58% wskazań) niż do osiągnięcia spokoju i stabilizacji (21%).

³ Patrz tabele aneksowe.

⁴ Chodzi o tych, którzy w referendum głosowali za integracją naszego kraju z UE.

Na taką ocenę obecnej polityki amerykańskiej w oczywisty sposób oddziałuje sprawa Iraku. Jednak związek między stosunkiem do działań w tym kraju a oceną obecnej polityki Stanów Zjednoczonych nie jest jednoznaczny. Większość przeciwników misji stabilizacyjnej w Iraku wypowiada się o obecnej polityce amerykańskiej negatywnie. Zarazem jednak wśród popierających działania Stanów Zjednoczonych i ich sojuszników w Iraku opinie dotyczące tego, czy obecna polityka amerykańska przyczynia się bardziej do osiągnięcia spokoju i stabilizacji w świecie czy też wzmagania niepokoju, są podzielone.

Tabela 3

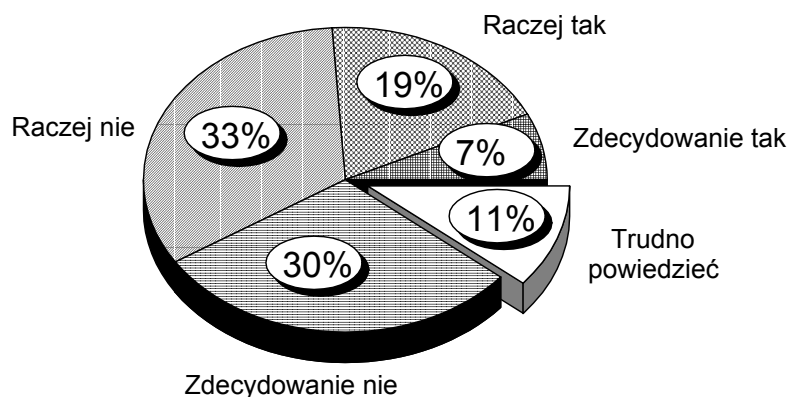
Stosunek do misji stabilizacyjnej w Iraku	Obecna polityka Stanów Zjednoczonych bardziej przyczynia się do:		
	osiągnięcia spokoju i stabilizacji w świecie	wzmagania niepokoju i konfliktów	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Popieram	43	39	18
Nie popieram	11	71	18
Trudno powiedzieć	9	36	55

Poglądy na temat obecnej polityki amerykańskiej są na ogół niezależne od stopnia zainteresowania badanych wydarzeniami politycznymi i od ich cech społeczno-demograficznych - z jednym wszakże wyjątkiem. Mianowicie większym krytycyzmem niż inne grupy wyróżniają się rolnicy. Natomiast podobnie jak w przypadku oceny polityki amerykańskiej z dłuższej perspektywy czasowej, tak i w ocenie obecnej polityki lewicowe poglądy polityczne sprzyjają większemu krytycyzmowi. Stosunek do członkostwa Polski w Unii Europejskiej - w przeciwieństwie do opinii na temat oceny roli Stanów Zjednoczonych z perspektywy długookresowej - nie różnicuje poglądów w tej sprawie.

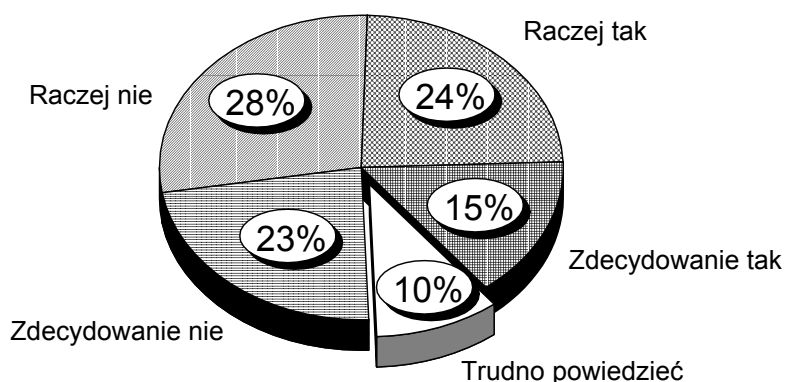
Kolejnym aspektem poruszanego w sondażu zagadnienia było to, jak dalece Stany Zjednoczone jako jedyne supermocarstwo w świecie mogą używać swej potęgi w stosunku do innych państw. Zapytaliśmy, czy jest to dopuszczalne w celu rozwiązywania konfliktów pomiędzy innymi państwami oraz dla obrony praw człowieka w innych krajach.

RYS. 3. OD CZASU ROZPADU ZWIĄZKU RADZIECKIEGO JEDYNYM SUPERMOCARSTWEM NA ŚWIECIE SĄ STANY ZJEDNOCZONE.

CZY, PANA(I) ZDANIEM, POWINNY ONE UŻYWAĆ SWOJEJ POTĘGI W CELU ROZWIĄZYWANIA KONFLIKTÓW POMIĘDZY INNYMI PAŃSTWAMI CZY TEŻ NIE?

CZY, PANA(I) ZDANIEM, STANY ZJEDNOCZONE POWINNY INTERWENIOWAĆ W WEWNĘTRZNE SPRAWY INNYCH PAŃSTW, JEŚLI W TYCH PAŃSTWACH ICH RZĄDY STOSUJĄ TERROR, PRZEMOC I OKRUCIEŃSTWO WOBEC WŁASNYCH OBYWATELI, JASKRAWO NARUSZAJĄ PRAWA CZŁOWIEKA?

W obu przypadkach przeważa opinia, że Stany Zjednoczone nie powinny używać swej potęgi wobec innych państw. Charakterystyczne jest jednak, że podczas gdy w sprawie pierwszej - rozwiązywania konfliktów między innymi państwami - przewaga opinii, iż supermocarstwo nie powinno używać swej siły, jest bardzo wyraźna, o tyle w sprawie drugiej - jaskrawego naruszania praw człowieka - nie jest ona tak duża, a przyzwolenie na ingerencję w sprawy wewnętrzne innych państw jest wyraźnie większe.

Jeśli weźmiemy pod uwagę stosunek do misji stabilizacyjnej w Iraku, to zauważymy, że ponad jedna trzecia tych, którzy w kategoriach ogólnych wyrażają opinię, iż Stany Zjednoczone powinny interweniować w przypadku jaskrawego naruszania praw człowieka (co, jak wiadomo, miało miejsce w Iraku), nie popiera ich działań w tym kraju.

Tabela 4

Czy Stany Zjednoczone powinny interweniować w wewnętrzne sprawy innych państw, jeśli w tych państwach ich rządy jaskrawo naruszają prawa człowieka?	Stosunek do misji stabilizacyjnej w Iraku:		
	popieram	nie popieram	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Tak	55	38	7
Nie	17	77	6
Trudno powiedzieć	17	61	22

W obu przypadkach opinie badanych nie są związane ze stopniem ich zainteresowania polityką. Ujawniło się natomiast kilka innych ciekawych uwarunkowań. Otóż lewicowe poglądy polityczne, które - jak pisaliśmy - wiążą się z większym krytycyzmem wobec Stanów Zjednoczonych, sprzyjają także silniejszemu sprzeciwowi wobec wykorzystywania przez to mocarstwo swojej potęgi do rozwiązywania konfliktów między innymi państwami, a także, choć w mniejszym stopniu, do interwencji w przypadku jaskrawego naruszania praw człowieka w innych krajach.

W obu omawianych sprawach stanowisko odmienne od pozostałych grup zajmuje młodzież. Uczniowie i studenci, a także wszyscy badani do 24 roku życia wyraźnie częściej niż inni uważają, że Stany Zjednoczone powinny używać swej potęgi w celu rozwiązywania konfliktów między państwami. Jeszcze silniej występuje to w przypadku naruszania praw człowieka. Są to jedyne grupy spośród wyróżnianych przez nas kategorii społeczno-demograficznych, w których większość (i to bezwzględna) jest zdania, że supermocarstwo powinno interweniować w takich sytuacjach.

Także stosunek do członkostwa Polski w Unii Europejskiej różnicuje w pewnym stopniu poglądy na temat roli, jaką Stany Zjednoczone powinny odgrywać w świecie. Zwolennicy integracji częściej niż jej przeciwnicy uważają, że supermocarstwo powinno używać swej potęgi zarówno w celu rozwiązywania konfliktów na świecie, jak i obrony praw człowieka.

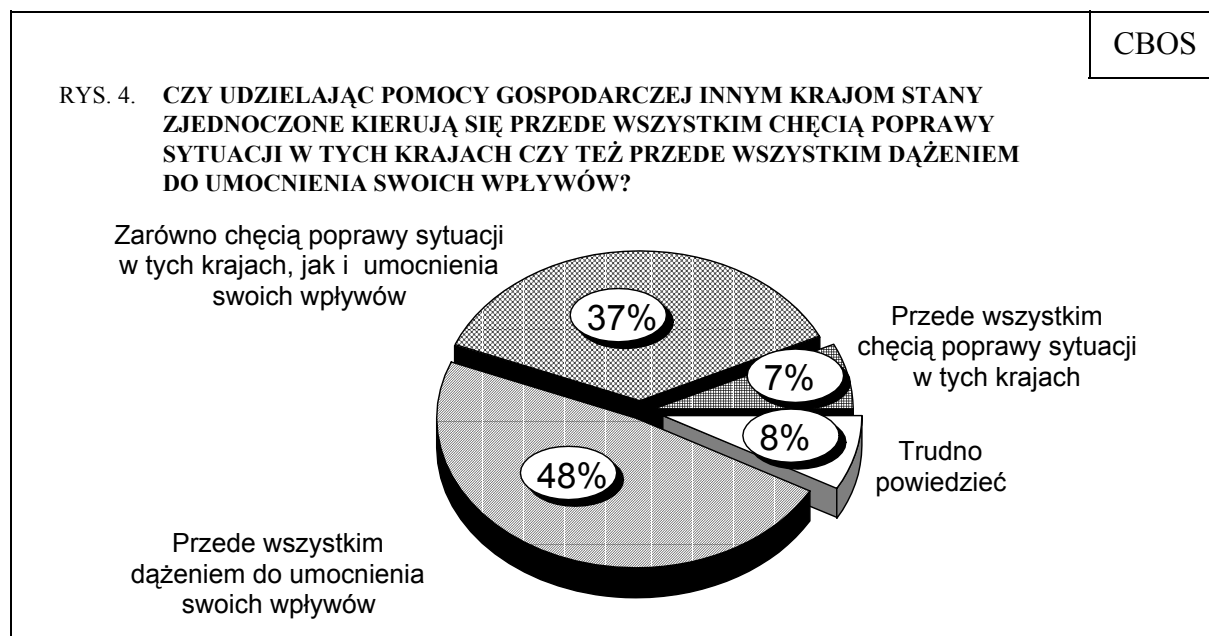
Tabela 5

Głosowanie w referendum akcesyjnym	Czy Stany Zjednoczone powinny używać swej potęgi w celu rozwiązywania konfliktów pomiędzy innymi państwami?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Za przystąpieniem Polski do UE	29	66	5
Przeciw przystąpieniu Polski do UE	14	76	10
Nieuczestniczący w referendum	25	59	16

Tabela 6

Głosowanie w referendum akcesyjnym	Czy Stany Zjednoczone powinny interweniować w wewnętrzne sprawy innych państw, jeśli w tych państwach ich rządy stosują przemoc wobec własnych obywateli, jaskrawo naruszają prawa człowieka?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Za przystąpieniem Polski do UE	45	48	7
Przeciw przystąpieniu Polski do UE	34	55	11
Nieuczestniczący w referendum	33	53	14

Oprócz spraw wynikających z potęgi militarnej Stanów Zjednoczonych poruszyliśmy też dwie kwestie związane z ich potęgą gospodarczą. Czym kierują się Stany Zjednoczone udzielając pomocy gospodarczej innym krajom?

Młodzi ludzie przejawiają skłonność do stosunkowo korzystniejszej dla Stanów Zjednoczonych oceny ich polityki. Nieco rzadziej bowiem niż inni przypisują im motywację głównie egoistyczną - dążenie do umocnienia swoich wpływów, częściej natomiast są zdania, że Stanom Zjednoczonym chodzi nie tylko o to, ale także o poprawę sytuacji w krajach, którym udzielają pomocy gospodarczej.

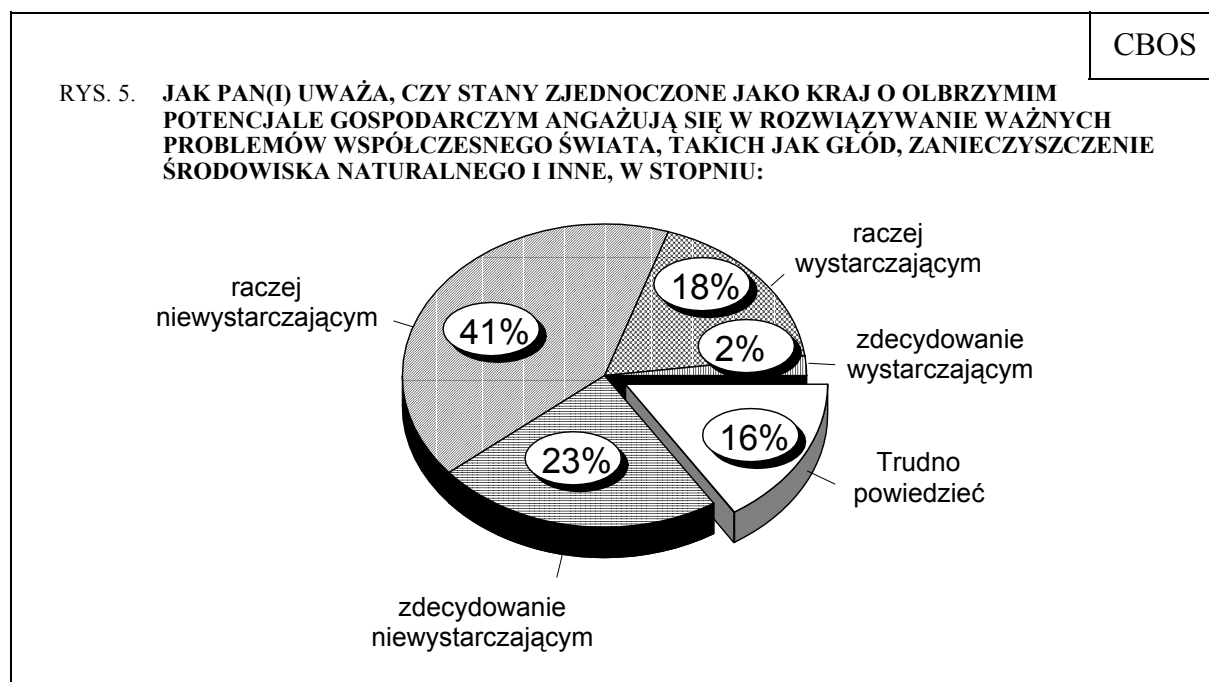
Tabela 7

Wiek	Czy udzielając pomocy gospodarczej innym krajom Stany Zjednoczone kierują się przede wszystkim chęcią poprawy sytuacji w tych krajach czy też dążeniem do umocnienia swoich wpływów?			
	Chęcią poprawy sytuacji w tych krajach	Zarówno chęcią poprawy sytuacji w tych krajach, jak i umocnienia swoich wpływów	Przed wszystkim dążeniem do umocnienia swoich wpływów	Trudno powiedzieć
	w procentach			
18 - 24 lata	9	47	41	3
25 - 34	6	46	42	6
35 - 44	7	36	53	4
45 - 54	5	34	56	4
55 - 64	6	33	54	7
65 lat i więcej	11	27	41	21

Z kolei rolnicy i osoby pracujące na własny rachunek wyróżniają się szczególnie często wyrażanym przekonaniem, że głównym motywem skłaniającym Stany Zjednoczone do pomocy gospodarczej innym krajom jest dążenie do umocnienia swoich wpływów. Opinię tę podziela 67% rolników i 63% pracujących na własny rachunek, a więc wyraźnie większe liczebnie grupy niż wśród ogółu badanych.

Opinie Polaków na temat angażowania się Stanów Zjednoczonych w rozwiązywanie ważnych problemów współczesnego świata, takich jak głód czy zanieczyszczenie środowiska naturalnego, są bardzo krytyczne. Tylko co piąty (20%) jest zdania, że to supermocarstwo wystarczająco angażuje się w rozwiązywanie tych problemów, prawie dwie trzecie zaś (64%) wyraża przeciwną opinię. Jeśli weźmiemy pod uwagę stanowiska skrajne, widzimy, że tylko nieliczni (2%) uważają, iż Stany Zjednoczone włączają się w rozwiązywanie ważnych

problemów współczesnego świata w stopniu „zdecydowanie wystarczającym”, podczas gdy blisko jedna czwarta (23%) określa to zaangażowanie jako „zdecydowanie niewystarczające”.

I w tej kwestii zwraca uwagę znacznie przychylniejsze wobec Stanów Zjednoczonych stanowisko młodzieży - 35% uczniów i studentów oraz 32% badanych poniżej 25 roku życia uważa, że zaangażowanie się Stanów Zjednoczonych w rozwiązywanie problemów współczesnego świata jest wystarczające. Bardziej krytyczne niż pozostali stanowisko w tej sprawie zajmują osoby określające swoje poglądy polityczne jako lewicowe.

Rolę Stanów Zjednoczonych w świecie po zakończeniu „zimnej wojny” Polacy oceniają raczej pozytywnie. Nie zmienia to faktu, że obecna polityka tego jedyne go supermocarstwa postrzegana jest jako przyczyniająca się bardziej do wzmagania niepokoju i rozniecania konfliktów na świecie niż do osiągnięcia spokoju i stabilizacji.

Większość Polaków uważa, że Stany Zjednoczone nie powinny wykorzystywać swej potęgi ani do rozwiązywania konfliktów między państwami, ani w celu przeciwdziałania

jaskrawemu naruszeniu praw człowieka w innych krajach. Jednak aprobowanie interwencji w sprawie łamania praw człowieka jest częstsze niż w celu rozstrzygnięcia konfliktów między państwami trzecimi. Interesujące, że zwolennicy integracji Polski z Unią Europejską w większym stopniu niż jej przeciwnicy akceptują wykorzystywanie przez Stany Zjednoczone swej przewagi wobec innych państw w wymienionych sprawach.

Bardzo krytycznie natomiast oceniają Polacy udział największej potęgi gospodarczej świata w rozwiązywaniu takich problemów, jak głód czy też zanieczyszczenie środowiska naturalnego.

Lewicowe poglądy polityczne sprzyjają większemu krytycyzmowi wobec Stanów Zjednoczonych i mniejszej aprobacie jednostronnych działań supermocarstwa w kontrowersyjnych sprawach na arenie międzynarodowej. Charakterystyczna jest natomiast bardziej pozytywna wobec Stanów Zjednoczonych postawa młodzieży i większa z jej strony aprobata ich jednostronnych działań. Przejawia się to w poglądach na wszystkie poruszone w badaniu tematy szczegółowe.

Opracował
Michał STRZESZEWSKI

A N E K S

Tabela 1. Ogólnie biorąc, czy uważa Pan(i), że po zakończeniu „zimnej wojny” i rozpadzie Związku Radzieckiego Stany Zjednoczone odgrywają na świecie rolę:
1 - pozytywną; 2 - czasami pozytywną, czasami negatywną; 3 - negatywną (%)

	1	2	3	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	23	55	11	11	934
Płeć					
Mężczyźni	27	55	11	7	448
Kobiety	20	55	11	14	486
Wiek					
18-24 lat	25	65	5	5	142
25-34	23	63	8	6	168
35-44	22	63	9	6	166
45-54	22	55	13	11	174
55-64	28	47	11	14	131
65 lat i więcej	21	37	17	25	153
Miejsce zamieszkania					
Wieś	19	54	11	15	347
Miasto do 20 tys.	22	50	12	16	119
20-100 tys.	27	53	12	8	182
101-500 tys.	22	65	9	4	175
501 tys.i więcej mieszk.	34	50	9	7	111
Wykształcenie					
Podstawowe	21	43	12	24	263
Zasadnicze zawodowe	23	57	12	8	247
Średnie	24	61	9	5	322
Wyższe	29	63	8	0	102
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	34	60	6	0	61
Prac.umysł.niż.szczebła	22	63	9	5	83
Pracownicy fiz.- umysł.	22	65	8	6	93
Robotnicy wykwalifikowani	33	54	7	6	65
Robotnicy niewykwalifik.	19	51	15	15	47
Rolnicy	28	55	9	8	50
Pracujący na własny rach.	22	67	11	0	24
Bierni zawodowo					
Renciści	21	39	18	22	103
Emeryci	25	39	16	19	189
Uczniowie i studenci	23	66	7	5	72
Bezrobotni	17	71	6	7	109
Gospodynie domowe i inni	19	60	8	13	37
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	25	64	7	4	137
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	22	62	7	9	78
sekt. pryw. poza rolnict.	29	56	10	5	160
prywatnym gosp. rolnym	27	52	12	9	56
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	16	61	12	11	123
301-500	25	56	12	7	162
501-900	23	53	12	11	231
901-1200	35	48	8	8	86
Powyżej 1200 zł	36	55	9	0	65
Ocena własnych war. mater.					
Złe	19	55	12	14	285
Średnie	22	56	10	11	381
Dobre	31	53	9	7	267
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	31	48	3	18	47
Raz w tygodniu	24	53	12	11	473
1-2 razy w miesiącu	27	53	6	14	143
Kilka razy w roku	20	63	9	8	184
W ogóle nie uczestniczy	21	57	16	6	86
Poglądy polityczne					
Lewica	20	59	16	4	140
Centrum	22	63	10	4	287
Prawica	33	54	6	7	218
Trudno powiedzieć	19	45	12	24	288

Tabela 2. Czy, Pana(i) zdaniem, obecna polityka Stanów Zjednoczonych przyczynia się bardziej do osiągnięcia spokoju i stabilizacji czy też bardziej do wzmagania niepokoju i rozniecania konfliktów na świecie? 1 - Bardziej przyczynia się do osiągnięcia spokoju i stabilizacji na świecie; 2 - Bardziej przyczynia się do wzmagania niepokoju i rozniecania konfliktów

(%)

	1	2	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	21	58	21	934
Płeć				
Mężczyźni	28	53	18	448
Kobiety	14	62	24	486
Wiek				
18-24 lat	25	59	17	142
25-34	23	51	26	168
35-44	17	68	15	166
45-54	23	59	18	174
55-64	22	62	16	131
65 lat i więcej	16	47	37	153
Miejsce zamieszkania				
Wieś	17	60	23	347
Miasto do 20 tys.	25	46	29	119
20-100 tys.	21	60	19	182
101-500 tys.	25	61	13	175
501 tys.i więcej mieszk.	22	54	23	111
Wykształcenie				
Podstawowe	18	51	31	263
Zasadnicze zawodowe	21	59	20	247
Średnie	23	63	15	322
Wyższe	23	56	21	102
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier.,inteligencja	25	53	21	61
Prac.umysł.niż.szczebła	16	70	15	83
Pracownicy fiz.- umysł.	22	59	19	93
Robotnicy wykwalifikowani	28	56	15	65
Robotnicy niewykwalifik.	22	53	25	47
Rolnicy	11	71	18	50
Pracujący na własny rach.	20	70	10	24
Bierni zawodowo				
Renciści	18	54	28	103
Emeryci	19	53	28	189
Uczniowie i studenci	22	68	9	72
Bezrobotni	25	53	23	109
Gospodynie domowe i inni	28	46	25	37
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	18	63	20	137
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	23	58	18	78
sekt. pryw. poza rolnict.	25	59	16	160
prywatnym gosp. rolnym	18	64	18	56
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	22	59	19	123
301-500	19	66	15	162
501-900	24	57	19	231
901-1200	26	44	31	86
Powyżej 1200 zł	24	59	17	65
Ocena własnych war. mater.				
Złe	19	62	20	285
Średnie	22	56	22	381
Dobre	23	55	22	267
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	26	51	22	47
Raz w tygodniu	19	59	22	473
1-2 razy w miesiącu	23	50	27	143
Kilka razy w roku	19	64	18	184
W ogóle nie uczestniczy	31	53	16	86
Poglądy polityczne				
Lewica	24	63	13	140
Centrum	19	66	15	287
Prawica	31	49	20	218
Trudno powiedzieć	14	53	33	288

Tabela 3. Od czasu rozpadu Związku Radzieckiego jedynym supermocarstwem na świecie są Stany Zjednoczone. Czy, Pana(i) zdaniem, powinny one używać swojej potęgi w celu rozwiązywania konfliktów pomiędzy innymi państwami czy też nie?

(%)

	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	26	63	11	934
Płeć				
Mężczyźni	28	64	8	448
Kobiety	24	63	13	486
Wiek				
18-24 lat	38	55	6	142
25-34	24	67	9	168
35-44	30	63	7	166
45-54	20	72	7	174
55-64	16	75	9	131
65 lat i więcej	24	50	26	153
Miejsce zamieszkania				
Wieś	19	67	14	347
Miasto do 20 tys.	27	59	15	119
20-100 tys.	36	54	10	182
101-500 tys.	22	71	7	175
501 tys.i więcej mieszk.	33	64	3	111
Wykształcenie				
Podstawowe	26	52	22	263
Zasadnicze zawodowe	23	69	8	247
Średnie	28	68	4	322
Wyższe	25	69	6	102
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier.,inteligencja	36	57	7	61
Prac.umysł.niż.szczebła	16	80	4	83
Pracownicy fiz.- umysł.	29	66	5	93
Robotnicy wykwalifikowani	23	75	2	65
Robotnicy niewykwalifik.	16	70	14	47
Rolnicy	11	80	10	50
Pracujący na własny rach.	32	68	0	24
Bierni zawodowo				
Renciści	18	62	21	103
Emeryci	25	58	17	189
Uczniowie i studenci	41	56	3	72
Bezrobotni	30	57	13	109
Gospodynie domowe i inni	36	51	12	37
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	23	70	8	137
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	29	64	8	78
sekt. pryw. poza rolnict.	23	75	1	160
prywatnym gosp. rolnym	17	71	11	56
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	21	69	10	123
301-500	26	66	8	162
501-900	25	64	12	231
901-1200	37	55	8	86
Powyżej 1200 zł	27	72	1	65
Ocena własnych war. mater.				
Złe	22	65	13	285
Średnie	25	66	10	381
Dobre	31	60	9	267
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	38	50	12	47
Raz w tygodniu	23	65	12	473
1-2 razy w miesiącu	29	63	8	143
Kilka razy w roku	29	62	9	184
W ogóle nie uczestniczy	24	69	7	86
Poglądy polityczne				
Lewica	20	75	5	140
Centrum	27	70	4	287
Prawica	33	62	5	218
Trudno powiedzieć	22	54	24	288

Tabela 4. Czy Stany Zjednoczone powinny interweniować w wewnętrzne sprawy innych państw, jeśli w tych państwach ich rządy stosują terror, przemoc i okrucieństwo wobec własnych obywateli, jaskrawo naruszają prawa człowieka?

(%)

	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	39	51	10	934
Płeć				
Meżczyźni	43	48	9	448
Kobiety	35	53	12	486
Wiek				
18-24 lat	53	40	7	142
25-34	42	53	4	168
35-44	38	55	7	166
45-54	36	55	10	174
55-64	35	54	10	131
65 lat i więcej	30	45	25	153
Miejsce zamieszkania				
Wieś	35	51	14	347
Miasto do 20 tys.	41	46	13	119
20-100 tys.	42	50	9	182
101-500 tys.	41	52	7	175
501 tys. i więcej mieszk.	42	54	4	111
Wykształcenie				
Podstawowe	31	48	20	263
Zasadnicze zawodowe	38	55	7	247
Średnie	47	47	7	322
Wyższe	36	58	6	102
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	42	51	7	61
Prac. umysł. niż. szczebla	44	54	3	83
Pracownicy fiz.- umysł.	51	39	10	93
Robotnicy wykwalifikowani	46	50	4	65
Robotnicy niewykwalifik.	22	65	13	47
Rolnicy	33	61	6	50
Pracujący na własny rach.	33	67	0	24
Bierni zawodowo				
Renciści	23	53	24	103
Emeryci	35	48	16	189
Uczniowie i studenci	51	45	4	72
Bezrobotni	39	53	7	109
Gospodynie domowe i inni	51	38	11	37
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	37	53	10	137
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	49	46	5	78
sekt. pryw. poza rolnict.	44	51	5	160
prywatnym gosp. rolnym	43	53	5	56
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	45	41	13	123
301-500	38	53	9	162
501-900	40	51	9	231
901-1200	41	43	17	86
Powyżej 1200 zł	49	51	1	65
Ocena własnych war. mater.				
Złe	34	54	12	285
Średnie	39	50	12	381
Dobre	44	48	7	267
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	52	37	11	47
Raz w tygodniu	37	51	12	473
1-2 razy w miesiącu	39	52	10	143
Kilka razy w roku	38	54	7	184
W ogóle nie uczestniczy	41	49	10	86
Poglądy polityczne				
Lewica	42	57	1	140
Centrum	40	54	6	287
Prawica	48	44	8	218
Trudno powiedzieć	29	49	22	288

Tabela 5. Czy udzielając pomocy gospodarczej innym krajom Stany Zjednoczone kierują się przede wszystkim chęcią poprawy sytuacji w tych krajach czy też przede wszystkim dążeniem do umocnienia swoich wpływów? 1 - Przede wszystkim chęcią poprawy sytuacji w tych krajach; 2 - Zarówno chęcią poprawy sytuacji w tych krajach, jak i umocnienia swoich wpływów; 3 - Przede wszystkim dążeniem do umocnienia swoich wpływów

(%)

	1	2	3	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	7	37	48	8	934
Płeć					
Mężczyźni	7	41	48	5	448
Kobiety	8	34	48	10	486
Wiek					
18-24 lat	9	47	41	4	142
25-34	6	46	42	6	168
35-44	7	36	53	4	166
45-54	5	34	56	4	174
55-64	6	33	54	7	131
65 lat i więcej	11	27	40	21	153
Miejsce zamieszkania					
Wieś	9	31	49	11	347
Miasto do 20 tys.	8	38	43	11	119
20-100 tys.	5	40	48	6	182
101-500 tys.	6	40	52	2	175
501 tys.i więcej mieszk.	8	46	42	4	111
Wykształcenie					
Podstawowe	9	30	43	18	263
Zasadnicze zawodowe	9	38	48	5	247
Średnie	6	39	51	4	322
Wyższe	3	48	48	1	102
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier.,inteligencja	5	50	44	1	61
Prac.umysł.niż.szczebla	3	47	48	3	83
Pracownicy fiz.- umysł.	4	42	52	2	93
Robotnicy wykwalifikowani	2	51	45	1	65
Robotnicy niewykwalifik.	18	28	45	10	47
Rolnicy	5	25	67	3	50
Pracujący na własny rach.	3	34	63	0	24
Bierni zawodowo					
Renciści	8	20	51	21	103
Emeryci	10	31	44	15	189
Uczniowie i studenci	10	46	43	1	72
Bezrobotni	9	40	45	5	109
Gospodynie domowe i inni	7	43	44	7	37
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	5	40	52	3	137
spółce właścicieli	4	54	38	4	78
prywatnych i państwa	6	40	52	2	160
sekt. pryw. poza rolnict.	12	31	53	4	56
prywatnym gosp. rolnym					
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	7	38	48	8	123
301-500	10	32	53	5	162
501-900	8	43	41	8	231
901-1200	8	36	45	11	86
Powyżej 1200 zł	3	52	46	0	65
Ocena własnych war. mater.					
Złe	5	32	54	10	285
Średnie	8	38	47	7	381
Dobre	9	43	42	6	267
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	11	29	49	11	47
Raz w tygodniu	7	37	48	9	473
1-2 razy w miesiącu	7	36	47	9	143
Kilka razy w roku	7	44	44	5	184
W ogóle nie uczestniczy	10	32	55	3	86
Poglądy polityczne					
Lewica	9	39	51	1	140
Centrum	5	41	52	2	287
Prawica	9	43	45	3	218
Trudno powiedzieć	7	29	44	20	288

Tabela 6. Jak Pan(i) uważa, czy Stany Zjednoczone jako kraj o olbrzymim potencjale gospodarczym angażują się w rozwiązywanie ważnych problemów współczesnego świata, takich jak głód, zanieczyszczenie środowiska naturalnego i inne, w stopniu: 1 - wystarczającym; 2 - niewystarczającym

(%)

	1	2	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	20	64	16	934
Płeć				
Mężczyźni	23	65	12	448
Kobiety	17	63	19	486
Wiek				
18-24 lat	32	55	13	142
25-34	28	58	14	168
35-44	19	76	5	166
45-54	11	75	14	174
55-64	19	63	18	131
65 lat i więcej	12	54	34	153
Miejsce zamieszkania				
Wieś	18	62	20	347
Miasto do 20 tys.	15	69	16	119
20-100 tys.	23	66	11	182
101-500 tys.	19	69	12	175
501 tys.i więcej mieszk.	27	54	19	111
Wykształcenie				
Podstawowe	19	48	33	263
Zasadnicze zawodowe	21	70	10	247
Średnie	21	70	9	322
Wyższe	17	73	9	102
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	7	84	9	61
Prac.umysł.niż.szczebła	22	73	5	83
Pracownicy fiz.- umysł.	23	66	11	93
Robotnicy wykwalifikowani	29	64	7	65
Robotnicy niewykwalifik.	19	69	12	47
Rolnicy	10	74	16	50
Pracujący na własny rach.	24	68	8	24
Bierni zawodowo				
Renciści	13	60	27	103
Emeryci	17	55	28	189
Uczniowie i studenci	35	52	12	72
Bezrobotni	20	67	13	109
Gospodynie domowe i inni	28	55	17	37
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	15	78	8	137
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	22	68	10	78
sekt. pryw. poza rolnict.	25	66	9	160
prywatnym gosp. rolnym	22	65	13	56
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	24	59	18	123
301-500	20	70	10	162
501-900	20	63	17	231
901-1200	16	66	18	86
Powyżej 1200 zł	19	77	4	65
Ocena własnych war. mater.				
Złe	16	65	19	285
Średnie	20	64	16	381
Dobre	23	63	13	267
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	18	61	21	47
Raz w tygodniu	17	66	17	473
1-2 razy w miesiącu	22	59	19	143
Kilka razy w roku	25	64	12	184
W ogóle nie uczestniczy	22	64	14	86
Poglądy polityczne				
Lewica	17	77	6	140
Centrum	25	66	9	287
Prawica	24	65	11	218
Trudno powiedzieć	13	55	32	288